

Innspill høringer fra Miljødirektoratet, KMD og DIBK etter NOU 2015:16 Overvann i byer og tettsteder

Dette dokumentet inneholder kommentarer til høringsutkast på følgende høringer, som oppfølging av NOU2015:16:

- Høringsnotat 2. mars 2020 (saksnr. 2020/3211) fra Miljødirektoratet angående forslag til endringer i forurensingsloven og vass- og avløpsanleggslova:
<https://hoering.miljodirektoratet.no/Hoering/v2/990>
- Høringsnotat 2. mars 2020 (saksnr. 19/1221) fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet angående forslag til endringer i plan- og bygningsloven:
<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/horing---forslag-til-endringer-i-plan.-og-bygningsloven---handtering-av-overvann/id2691854/?expand=horingsnotater>
- Høringsnotat 2. mars 2020 (saksnr. 18/4777) fra Direktoratet for byggkvalitet angående forslag til endringer i byggt teknisk forskrift (TEK17):
<https://dibk.no/byggereglene/horinger/hoyringar/forslag-til-endringer-byggteknisk-forskrift-7-2-m.m.-om-sikkerhet-for-overvann/>

Generelle kommentarer til alle høringsforslagene:

Det kan være jussens natur, at den må følge et oppsett basert på prinsippet “hvis X, så Y” - “hvis du kjører for fort, så kan politiet utstede bot”, “hvis overvann fører til skade på byggverk, så må skyldige betale kostander for reparasjoner” osv.

Dette preger høringsutkastene - alle diskuterer hvordan overvann skal håndteres, og hvem som er ansvarlig hvis det ikke håndteres ordentlig. NOU2015:16 snakket ikke **kun** om overvann som et problem, men også som en ressurs - å åpne bekker, legge til rette for overflatehåndtering av overvann som tiltak for folkehelse, biologisk mangfold og, ja, også bedre levemiljøer (bedre uteområder, som igjen fører til økt fortjeneste for utbyggere).

Lovforslagene som nå legges fram, er mer kritiske, og ser på overvann som et problem som må håndteres - kun pisk, ingen gulrot. Heller ikke kommunene, som blir enda mer sentrale aktører her, får muligheter til å tilby mange gulrøtter, kun sanksjoner. Første avsnitt i høringen til endringer i pbl sier til og med “Overvann blir et stadig mer alvorlig problem” - uten å se mulighetene. Igjen, det kan være jussens natur – men det trenger ikke å være slik. Intensjonsparagrafer i lovverk og forskrift kan være svært nyttige – og fragmenteringen i tre ulike høringsutkast, for tre ulike lover og to forskrifter, viser hensiktsmessigheten i å ha en sektorlov for VA, heller enn å fordele (pulverisere) ansvaret gjennom en fordeling på flere ulike departement og direktorat, hvert med ansvar for sine lover og forskrifter. En sektorlov med en intensjonsparagraf som kan se overvann som ressurs, ikke kun problem (samtidig som vann og spillvann får sin rettmessige plass).

I utgangspunktet er det veldig positivt at myndighetene ser behovet for å regulere vann bedre enn i dagens regelverk, selv om de store, sektorovergripende spørsmålene ikke tas i denne runden, og en helhetlig vannforvaltning fortsatt utsettes.

Innspill til høring fra Miljødirektoratet:

Det er positivt at NOU2015:16 endelig følges opp. Miljødirektoratet har prøvd å følge intensjonene i NOUen, og klarer til dels dette.

Lovforslagene dreier seg om å endre deler av forurensningsloven, og en større omstrukturering av Vass- og avløpsanleggslova - uten å ta stilling til behovet for en overgripende lov for vann og avløp i Norge.

Kapittel 2

En uvilje til å ta stilling til overordnet VA-lov ser man særlig i forslagene til definisjoner av avløpsanlegg og overvann, nærmere diskutert i kap. 2 av høringsforslaget. Når definisjon av avløpsvann, som inkluderer spillvann og overvann, ligger i forurensningsloven, medfører det at overvann automatisk blir ansett som noe uønsket, kun som et **problem**, ikke som en **ressurs**. Dette er en konsekvens av dagens lov, og utvalgets forslag om å fortsatt knytte definisjonene til denne loven. Det vil også "innebære at det må utarbeides egne bestemmelser for overvannsanlegg" hvis overvann skilles fra avløpsvann - etter synet til Skaaraas m. fl. Det er riktig at man ikke bør endre på ting bare for å endre på dem – det må være en hensikt med endringen. Oppnås hensikten med å se overvann som en **ressurs** gjennom å opprettholde *status quo* på dette feltet, derimot? Nei.

Flere høringsinstanser ber om bedre presiseringer, eller utvidelse av definisjoner – kun Fylkesmannen i Oslo og Akershus ønsker overvann knyttet til definisjon av avløpsvann, mens Oslo kommune ønsker at overvann **ikke** defineres i forurensningsloven, men heller i vannressursloven – en mer hensiktsmessig måte for å oppnå hensikten med NOUen.

Hvis man ser på intensjonen til forurensningsloven, gitt i §1, sier den følgende:

Denne lov har til formål å verne det ytre miljø mot forurensning og å redusere eksisterende forurensning, å redusere mengden av avfall og å fremme en bedre behandling av avfall.

Loven skal sikre en forsvarlig miljøkvalitet, slik at forurensninger og avfall ikke fører til helseskade, går ut over trivselen eller skader naturens evne til produksjon og selvfornyelse.

Det er klart her at forurensningsloven er en negativ lov, i den forstand at hensikten er å forby visse handlinger som vil forringe en eksisterende tilstand. Den har noen positive elementer, i det at den skal "fremme" bedre avfallsbehandling, men primært er intensjonen å ikke påføre skade.

Når overvann er en vesentlig del av "naturens evne til produksjon og selvfornyelse", blir det da rart at overvannet skal lempes inn med "sanitært eller industrielt avløpsvann". Overvann som infiltrerer i bakken er en viktig bidragsyter til å opprettholde grunnvannstand, mens tette flater skader naturens evne til selvfornyelse.

Etter gjeldende rett, som vil forbli den samme ved Miljødirektoratets forslag til lovendring, så er det kun hvis noen, primært kommunen (men også fylkeskommunen eller Statens vegvesen) prøver å håndtere overvann som de blir erstatningspliktige – hvis en kjeller oversvømmes og det **ikke** finnes noen opparbeidede overvannstiltak i området, da står kommunen uten skyld, men hvis de har **prøvd** å håndtere overvann, og en kjeller oversvømmes, så vil de motta regresskrav fra forsikringsselskapet. Er dette hensiktsmessig, særlig når bransjen jobber for flere tiltak på bakken, heller enn å grave ned større og større rør?

Er det hensiktsmessig at kommunen betaler regresskrav, som bare vil øke i mengde fordi kommunen da ikke kan bruke kreftene på å rydde opp i gamle løsninger og rør, og sikre løsninger for fremtiden?

Denne situasjonen vil ikke forandre seg med de nye definisjonene i forurensningsloven.

I sådant henseende, betyr det at Miljødirektoratets vurderinger under 2.6 er korrekt, i den forstand at dagens situasjon ikke vil endres vesentlig – men er denne situasjonen ønskelig?

Forslag til endring av Forurensningslovens §21 første ledd støttes. Forslag til §21 nytt tredje ledd støttes ikke, og Oslo kommunes forslag i høringsinnspillet støttes istedenfor.

Kapittel 3

Intensjonen for å koble fra takvann fra kommunalt overvannsnett støttes. Er det hensiktsmessig at dette blir en egen bestemmelse i forurensningsloven, derimot?

Hvis definisjon, og håndtering av overvann, flyttes til vannressursloven, som foreslått over, virker det mer hensiktsmessig å knytte dette opp mot eksisterende hjemmel i vannressursloven, og styrke denne ytterligere med samme bestemmelser som her foreslås lagt i forurensningslovens §22a.

Videre støttes bekymringen fra Justisdepartementet – som kan løses via bedre definisjoner av hva som er “overvann” og “overvannsanlegg”, fraskilt fra “avløp” og “avløpsanlegg” - men det bemerkes at hvis takvann er knyttet til fellesledninger, må denne situasjonen også ivaretas.

Ski kommunes merknad er meget viktig – intensjonen med lovendringen bør være å dreie praksis og jus bort fra gammeldags tenking hvor overvann kun er et problem, mens lovforslaget som det foreligger underbygger dette. Hvis den nye **normaltilstanden** blir at overvann skal håndteres via treleddsstrategien, og overvann skal håndteres mest mulig på overflaten og via infiltrasjon i nærheten av hvor vannet treffer bakken, så er det naturlig at bevisbyrden flyttes over på de som vil **fravike** prinsippet om håndtering av vann på egen tomt. Dette gjelder uavhengig om det er snakk om direkte frakopling, eller fordrøyning av overvann før det når kommunal overvannsnett.

Mer veiledning angående hva som er “urimelig kostnad eller ulempe” fra nasjonalt hold vil også øke forutsigbarheten for alle aktører i bransjen. Noen kommuner har operert med 2G (grunnbeløpet) som en “rimelig” kostnad for private aktører å bidra med for påkobling til kommunalt nett, mens andre har operert med 5G. Selvsagt vil kommunene måtte utøve skjønn i disse vurderingene, men selv skjønn bør utøves innenfor noen slags rammer.

Teknas bekymring angående økende boligpriser er berettiget, men regulering av boligprisene er et ansvar staten har uavhengig av dette. Tekniske krav satt i lover er minimumskrav av en grunn, og det

er statens oppgave å påse at boligpriser ikke løper løpsk gjennom andre virkemidler enn å fire på tekniske krav.

Dette betyr ikke at alle kostnader og risiko skal tilfalle huseiere, derimot – det skal være kommunens ansvar å utføre analyser av flomsituasjon, overvannshåndtering, infiltrasjonsevne med mer – med bistand og veiledning fra statlig hold.

Miljødirektoratet drøfter indirekte kostnader for grunneier under 3.6, gjennom at arealer som kunne blitt brukt til noe annet båndlegges til overvannshåndtering. Dette viser igjen en gammelmodig tankegang, som ikke tar hensyn til kombinerte løsninger, ei heller at dette kan være nødvendig for å rette opp i gamle feiltrinn. Nye reguleringsplanen bør alle utarbeides med krav til overvannshåndtering i reguleringsplanbestemmelsene, og på tilhørende kart – behovet for ny hjemmel til kommunene som foreslått i kap. 3 dekker eksisterende situasjoner.

Da lover ikke skal ha tilbakevirkende kraft, kan ikke datidens arealplanleggere og utbyggere lastes for å ha skapt uheldige situasjoner nå, men hva skal stå sterkere – en grunneiers absolutte rett til egen eiendom, eller naboenes rett til å ikke få sine kjellere fylt med vann? Det er sant at en grunneiers arealer kan bli båndlagt, men er det rimelig, med tanke på det paradigmeskiftet som er nødvendig, å regne dette som indirekte kostnader, eller er det mer riktig at dette er å anse som en konsekvens av tidligere feiltrinn?

I utgangspunktet bør det behandles som det sistnevnte, men det må gjøres skjønnsmessige vurderinger for enkelttilfeller - Miljødirektoratet har allerede i 3.4 henvist til ekspropriasjon som virkemiddel, som etter særskilte vurderinger, kan benyttes, men dette skal ikke være hovedregelen.

Derfor støttes intensjonen i forslag til ny forurensningslov §22a, men bestemmelsen bør ligge i vannressursloven, frem til en felles lov om vann og avløp foreligger.

Kapittel 4

Miljødirektoratet argumenterer godt for hvordan de har tenkt ivareta hensikten i NOUen via endringer i vass- og avløpsanleggsloven, særlig når det gjelder kommunens plikt å levere drikkevann, men ikke slokkevann.

Under 4.4, 7. ledd står det “For vann begrenses hjemmelen til å gjelde bruk av vann til andre formål enn drikkevann.” Hva er andre formål enn drikkevann? Særlig for landbruket kan dette være relevant, og for større industribedrifter – vanning av jorder er ikke drikkevann, men må det være drikkevann til mennesker, eller er andre dyr også inkludert, som hester, kyr, sau og høner? Samme spørsmål gjelder oppsamling av sanitært avløpsvann fra en låve, stall eller lignende. For spillvann henvises til bestemmelsene i forurensningsloven som dekker “virksomheter”, men i forslag til ny §8 står det “Kommunen kan likevel ikke nekte å ta imot avløpsvann fra hushold **eller sanitært avløpsvann.**” §8, 1. ledd henviser heller ikke til skillet mellom husholdning eller virksomhet, men kun til “eigedom”.

Det virker også motstridende når Miljødirektoratet skriver “Vi foreslår at det heller ikke skal kunne nektes påslipp av annet avløpsvann fra husholdninger med hjemmel i denne bestemmelsen. For

overvann fra husholdninger kan kommunen i stedet bruke hjemmelen i forslaget til ny §22a i forurensingsloven til å kreve helt eller delvis frakopling.”

Da kan plan- og byggesaksmyndigheten i kommunen først **kreve** at et nytt bygg kobler seg på kommunalt overvannsnett, i søknad til kommunen, før kommunen så kan kreve frakopling etter at tillatelse til tiltak har blitt gitt – dette gir ingen forutsigbarhet for grunneiere, utbyggere eller innbyggere, og strider således mot prinsippene om forutberegnelighet i norsk offentlig rett.

Særlig ved nybygg, så bør overvann håndteres så tidlig som mulig i en reguleringsprosess, slik at eventuelt behov for tilkobling til kommunalt overvannsnett er avklart der. Dette vil sørge for forutsigbarhet, heller enn forslaget fremmet av Miljødirektoratet her. I tillegg understøtter det argumentene i kapittel 2 og 3 om å skille overvann fra avløp.

I tillegg er det en mangel i forslag til nye bestemmelser - §§9-13 henviser alle sammen til “eigar av eiendom” eller “eigedom” “som har tilknytning til kommunalt vass- eller avløpsanlegg”. Det er veldig positivt at dette er spesifisert, men hvis kommunen har **mistanke** om en eiendom er tilkoblet kommunalt ledningsnett, uten at dette er omsøkt (via bestemmelsene i pbl, eller i direkte dialog med kommunalt vannverk)?

Hvis kommunen ikke kan bevise at en eiendom er tilknyttet, hvordan skal de da kunne ta i bruk virkemidlene i loven til å undersøke dette? Hvis kommunen foretar en undersøkelse, og finner at en eiendom er tilkoblet kommunalt nett, ja, da hadde kommunen anledning til å benytte virkemidlene, men hvis ikke, har de da trengt seg på andres eiendommer uten rett?

Derfor foreslås en ny paragraf som gir kommunen hjemmel til å følge opp mistanke om ikke tidligere varslede påkoblinger til kommunalt nett. Sanksjonsmulighetene i ny §10 bør kunne benyttes også her, hvis det viser seg at det foreligger et brudd på loven.

I dag regulerer mange kommuner tilkoblinger til kommunale nett via egne søknader om sanitærabonnement - dette anses som tilstrekkelig for kommunen til å holde oversikt over tilkoblede eiendommer. Dette ser heller ikke ut til å ha blitt videreført i ny lov, slik at det vil være hensiktsmessig å vurdere behovet for en meldeplikt til kommunen for påkobling, i ny §8. En slik endring vil også underlette forslag i forrige paragraf.

Ellers støttes forslaget til ny vass- og avløpsanleggslov.

Kapittel 5

Enig i vurderingene om at dette vil redusere kostnadene for enkeltpersoner og det offentlige på sikt. Kan nevnes at selv om nytteverdien oppgis til reduserte overvannsskader, kan det være flere fordeler med disse tiltakene enn kun reduserte kostnader - økt trivsel, biologisk mangfold og restaurering av vannets kretsløp.

Kapittel 6

Miljødirektoratet diskuterer formålet med overvannstiltakene, og en grense for nedbør oppad begrenset til nedbør med 200 års gjentakintervall.

Dette tilsvarer øverste sikkerhetsklasse i TEK17 for sikkerhet mot naturpåkjenninger, i f.eks. §7-2. Således er det en hensiktsmessig begrensning, men det bør presiseres at i bransjen forventes ikke en 200-årsnedbør å kunne håndteres på egen tomt via infiltrasjon, men at dette er trinn 3 i tretrinnsmodellen – sikre trygge flomveier. Dette må derfor sees i en større sammenheng, særlig der flomveier går over naboeiendommer, før vannet ledes ut i bekk eller vassdrag. (Forslag til endringer i plan- og bygningsloven, fremmet av KMD, tar et slikt perspektiv.)

Lovforslaget kan med fordel fremheve større tiltak, som berører flere eiendommer, bedre.

Det nevnes i siste avsnitt at kommunen har anledning til å yte økonomisk støtte til nødvendige overvannstiltak, som ikke er rimelige å pålegge grunneier den fulle kostnaden for. Dette tilskuddet skal tas over det ordinære kommunebudsjettet, ikke via vann- og avløpsgebyr.

Forhåpentligvis, når Miljødirektoratet tar stilling til gebyrfinansiering av overvann, inkluderer dette et forslag til å benytte overvannsgebyr proaktivt til å forbedre eksisterende situasjoner, inkludert denne type tiltak.

Kapittel 7

Kommentarer til forslag til ny lov:

§1 - Hvis intensjonen er å regulere forholdet mellom kommuner og abonnenter, kan det med fordel henvises til at de som er tilkoblet kommunalt ledningsnett også har plikter i 1. ledd.

2. ledd, 2. punktum – se kommentarer til kapittel 2 angående definisjon av overvann, og lag en henvisning også til vannressursloven.

Merknader til bestemmelsene, kapittel 4, går ikke inn i detalj på hvorfor lovbestemmelser her er begrenset til eiendom som er tilknyttet – se kommentarer angående dette ovenfor. Hva når kommunen har mistanke om en tilkobling, som ikke er registrert?

Innspill til høring fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet

1.1.1

Som påpekt i innledningen, det stemmer at ved tradisjonell overvannshåndtering, i rør under bakken, vil det bli et større problem – men hensikten må være at fortetting ikke skal lede til større overvannsproblemer fordi man hensyntar vannet i reguleringsplanene og utbyggingsområder på en slik måte at det ikke nødvendigvis blir mer tette flater.

Klimaendringene må man tilpasse seg til, og som NOU2015:16 påpeker tar tretrinnsstrategien innover seg de utfordringene.

1.4.1

KMD henviser til avstandskrav på 4 meter til kommunale ledninger – mange av dagens kommuner har dette nedfelt ikke i abonnementsvilkår for vann og avløp, men i VA-norm.

KMD har argumentert godt for hvorfor de ikke ønsker å innføre denne regelen i lov – det bør være kommunen selv som har lokalkunnskap, og fagpersoner på kommunaltekniske eller VA-avdelinger som kan uttale seg angående hva som er hensiktsmessig hvor.

4-meterskravet er et generelt krav, som henviser til en “standard” VA-grøft, med en vannledning, en spillvannsledning og en overvannsledning, på ca. 2-2,5 meters dybde, og grøfteskrånninger med en helling på 1:1 (45° vinkel). Dette kravet vil da heller ikke være hensiktsmessig hvor ledninger ligger vesentlig dypere, eller i sentrale strøk, nær bekker og vassdrag, i fjellområder eller andre steder hvor brede grøfter ikke er aktuelle.

Det samme gjelder for kommuners regulering av avstand mellom kabler og ledninger på minimum 2 meter.

Det som derimot **mangler**, når disse bestemmelsene ikke innlemmes i lov eller forskrift, er en kommunal hjemmel til å sanksjonere de som bygger altfor nært kommunale ledninger, eller til og med på ledninger. Hvis en grunneier har fått en byggetillatelse til å oppføre et bygg, som så viser seg å gjøre driften av kommunale ledninger umulig uten å rive konstruksjonen – hvem skal da bære kostnaden? Er det da rimelig at kommunen skal ta alle kostnader ved å utbedre situasjonen?

Det bør derfor åpnes for at en kommune har sanksjonsmuligheter via lov for å utbedre slike situasjoner, og påføre kostnader for i utgangspunktet unødvendige anleggsarbeider på VA-nett (eller overvannsanlegg på overflaten) på de som har voldt skade.

Således kan en hjemmel for kommunen å legge begrensninger på utførelse av anlegg nær kommunale anlegg innføres, uten å henvise til et avstandskrav på 4 meter – dette er kun ett krav kommunen kan sette, akkurat som man kan kreve dype støttemurer, spunting eller andre tiltak slik at kommunens evne til å vedlikeholde sine ledninger ikke forringes.

Det må vurderes nærmere hvorvidt dette kan innebære et byggeforbud – da kan et byggeforbud, som i utgangspunktet ikke medfører en direkte kostnad, sees opp mot at grunneier istedenfor iverksetter fysiske tiltak, som spunting, dype støttemurer eller lignende som vil medføre en direkte kostnad opp mot en mindre sone som er beslaglagt av eiendommen.

2.2.6 Lovforslag

§18-1

Det er ikke uvanlig at utbyggere ber om at en reguleringsplan sees under ett, med grøntarealer, beregninger for MUA, utnyttelsesgrad og andre fellestiltak, for å få en reguleringsplan godkjent – mens de har tenkt fysisk å utføre selve byggearbeidene i flere delfelt eller trinn.

Kommunen kan regulere hvilke tiltak som må være på plass før brukstillatelse til bygg kan gis, men visse tiltak er grunnleggende for å kunne utnytte et område. Særlig overvannsanlegg på overflaten

må vanligvis etableres som ett anlegg, uten at det kan utvides ettersom flere bygg etableres. Det foreslås derfor at kommunens muligheter til å tillate utsettelse av tiltak etter ny §18-1, 1. ledd, d) begrenses (i §18-1, 3. ledd).

Merknader til §18-1

Under 6. ledd diskuteres hvordan tiltakene, for at bestemmelsene i §18-1 skal gjøres gjeldene, skal håndteres i en reguleringsplan. Det er meget positivt at KMD foreslår at overvannstiltak skal inn i prosjekter på reguleringsplannivå.

Å ha bestemmelser for overvannshåndtering, og også flomveier, på reguleringsplannivå sikrer forutsigbarhet for alle parter, og arealer kan tidlig nok avsettes til overvannshåndtering.

To viktige spørsmål åpenbarer seg, derimot:

- På reguleringsplannivå defineres byggegrenser, utnyttelsesgrad og andre tilsvarende bestemmelser, men vanligvis ikke endelige fotavtrykk av bygg eller utearealer – er det da heller mer hensiktsmessig å fastsette bestemmelser, men ikke nødvendigvis på plankart? Hvordan håndterer man grønne tak på reguleringsplannivå - betyr det at områder regulert til bygg blir kombinerte formål?
- Ansvar – hvis en kommune, via politisk behandling, vedtar en reguleringsplan hvor helt konkrete overvannsarealer og tiltak er definert, hvem bærer da ansvaret hvis det viser seg at tiltakene ikke er tilstrekkelige for å oppnå kravene som er satt til overvannshåndtering? Utbygger eller kommunen? Det hensiktsmessige er at utbygger bærer risikoen, og skal oppfylle kravene. (KMD diskuterer delvis dette under kap. 3.4.5, uten å gå nærmere inn på **ansvarsfordeling** når kommunen fastsetter spesifikke, navngitte tiltak.)

Derfor foreslås det at hver reguleringsplan skal ha bestemmelser, som viser hvilke krav som skal oppfylles, til overvannshåndtering og håndtering av flomfare & flomveier – og la utbyggere redegjøre for tiltakene de mener oppfyller kravene ved rammesøknad. Flomveier som allerede er identifisert kan med fordel markeres på reguleringskart, derimot, og ved gjenåpning av vassdrag bør dette inn på reguleringskart.

Angående hensiktsmessigheten av å legge til grunn 200-årsnedbør - ja, hvis hele tretrinnsstrategien legges til grunn. Flomveier som beveger seg utenfor tomten skal klart fremgå av reguleringsplankart.

Det bør presiseres at når byggverk skal dimensjoneres for 200-årsnedbør, gjelder det alle trinn i tretrinnsstrategien. Dette fordi tretrinnsstrategien deles opp i hvilke trinn som skal kunne håndtere hvilke gjentakintervaller – trinn 1 (infiltrasjon) bør dimensjoneres for å kunne håndtere 1-2-årsnedbør, trinn 2 (fordrøyning) bør dimensjoneres for 20-25-årsnedbør, og trinn 3 håndtere overskytende nedbør, **opp til** 200-årsnedbør. (Det er ikke umulig å dimensjonere tiltak for å håndtere større mengder nedbør, men det må et sted settes en grense for å ikke overdimensjonere anlegg.)

3.4.5

Forslag til ny §28-9 støttes. Det er særlig positivt at første ledd flyttes fra forskrift til lov.

KMD foreslår i fjerde ledd kommunens mulighet til å stille vilkår om tiltak – se kommentarer under innspill til §18-1 – hvem bærer ansvaret hvis løsningene det stilles vilkår om ikke er tilstrekkelige? Bærer da utbygger eller kommunen ansvaret ved eventuelle erstatningssaker, og utbedring av løsninger?

3.4.5.2

Forslag til ny §31-9 støttes.

Innspill til høring fra Direktoratet for Byggkvalitet

Forslag til endringer i TEK17 støttes.

Det bør presiseres at når byggverk skal dimensjoneres for 200-årsnedbør, gjelder det alle trinn i tretrinnsstrategien. Dette fordi tretrinnsstrategien deles opp i hvilke trinn som skal kunne håndtere hvilke gjentakintervaller – trinn 1 (infiltrasjon) bør dimensjoneres for å kunne håndtere 1-2-årsnedbør, trinn 2 (fordrøyning) bør dimensjoneres for 20-25-årsnedbør, og trinn 3 håndtere overskytende nedbør, **opp til** 200-årsnedbør. (Det er ikke umulig å dimensjonere tiltak for å håndtere større mengder nedbør, men det må et sted settes en grense for å ikke overdimensjonere anlegg.)

TEK17 kunne gjerne blitt revidert litt mer enn foreslått - som det er nå finnes bestemmelser for overvann i kapittel 15, men også under kapittel 13, som i utgangspunktet regulerer inneklime og helse. §13-11 Overvann og §13-12 burde også blitt sett på her, og eventuelt flyttet til kapittel 15, eventuelt gis nye overskrifter.

Direktoratet har heller ikke tatt hensyn til motstrid i bestemmelser til eksisterende §15-8, og preaksepterte ytelser til §13-12 (2), preakseptert ytelse 6, som mange utbyggere tolker som at de må lede vannet fra tak ut under bakken, i innvendige rør. Direktoratet bes se på ordlyden her, og sikre at overvann reelt håndteres via infiltrasjon som første instans, i tråd med nytt forslag i plan- og bygningsloven.

Björn Sederholm

Sivilingeniør

Ski, 31.05.2020